

ÖZET

Toplumların antidemokratik veya demokratik olarak ayrılmasında en önemli yeri teşkil eden olgulardan biri olan ceza muhakemesinin, teorik oluşumunun ve uygulamadaki işleyiş sürecinin en önemli kavramları arasında “şüphe” yer almaktadır. Toplumsal sözleşmesi olan Anayasası ve tarafı olduğu hukuka uygun uluslararası sözleşmeler gereği bir hukuk devleti olan Türkiye, ceza muhakemesi sürecinin işleyişindeki her noktada “şüphe” kavramına yer vermekle mükelleftir. Çünkü ceza muhakemesi sisteminin işleyişinde şüpheden tamamen arı kalan bir süreç söz konusu değildir. Bu nedenle şüphe kavramını, ceza muhakemesi sisteminin çekirdeği olarak nitelendirebiliriz. Nitekim ceza muhakemesi; somut olgulara dayalı suç şüphesi ile başlayıp, şüphe kavramının kovuşturma aşamasında, maddi gerçeklik içerisinde kaybolarak hakimin vicdani kanaati doğrultusunda hüküm verilmesi sürecini kapsamaktadır. Çalışmamızda “şüphe” kavramı detaylıca ele alınacak olup; şüphe kavramı, etkisi altında kaldığı tüm somut hukuki kavramlarla ve süreçlerle birlikte değerlendirilecektir. Çalışmamızın ilk bölümünde, ceza muhakemesinin içeriğine, genel hukuk ilkelerinin şüphe kavramı ile ilişkilendirilmesine, mukayeseli hukukta şüpheyeye, ceza muhakemesinde şüphenin yeri ve önemine değinilecektir. İkinci bölümde ise soruşturma ve kovuşturma aşamalarında şüphenin rolüne, şüphe derecelerine, şüphe doğrultusunda alınacak kararlara ve delil kavramına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Adil Yargılanma Hakkı, Özgürlük Güvenlik Dengesi, Lekelenmeme Hakkı, Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi, Delil ve Delil Yasakları, Vicdani Delil Sistemi ve Delillerin Tartışılması, Koruma Tedbirleri, Ölçülülük, Kamu Davası Açma Mecburiyeti, Araştırma Mecburiyeti

ABSTRACT

“Suspicion” is among the most important concepts of criminal procedure, which is one of the most important facts in the separation of societies as anti-democratic or democratic, its theoretical formation and its operational process in practice. Turkey, which is a state of law in accordance with its constitution, which is a social contract, and international conventions that comply with the law to which it is a party, is obliged to include the concept of "suspicion" at every point in the functioning of the criminal procedure process. Because there is no process that is completely free from doubt in the functioning of the criminal procedure system. That's why, we can characterize the concept of suspicion as the core of the criminal procedure system. As a matter of fact, criminal procedure; It covers the process of giving judgment in line with the conscientious conviction of the judge, starting with the suspicion of crime based on concrete facts and disappearing in the material reality during the prosecution phase of the concept of suspicion. In our study, the concept of "doubt" will be discussed in detail; The concept of doubt will be evaluated together with all concrete legal concepts and processes under its influence. In the first part of our study, the content of criminal procedure, the association of general legal principles with the concept of doubt, doubt in comparative law, the place and importance of doubt in criminal procedure will be mentioned. In the second part, the role of suspicion in the investigation and prosecution stages, the degree of suspicion, the decisions to be taken in line with the suspicion and the concept of evidence will be discussed.

Keywords: Right to a Fair Trial, Freedom-Security Balance, Right not to be Stained, The Suspect Benefits the Defendant Principle, Prohibitions of Evidence and Evidence, Conscientious Evidence System and Discussion of Evidence, Precautionary Measures, Proportionation, Obligation to File a Public Lawsuit, Obligation to Investigate